

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 16876
Tarih : 16.02.2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 16/02/2022 11:14
Sayı: E-120.10-
0967681

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de yaşanan ekonomik krizin en önemli sebepleri ve sonuçlarından biri olan suç ekonomisinin araştırılması, haksız kazançların önüne geçilmesi ve ortaya çıkardığı mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla Anayasa’nın 98 inci ve İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Meral Daniş BEŞTAŞ

HDP Grup Başkanvekili

Siirt Milletvekili

Hakkı Saruhan OLUÇ

HDP Grup Başkanvekili

İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Suç ekonomisi, haksız ekonomik birikim sağlamak amacıyla şahıs ya da suç örgütlerinin yasa dışı yöntemlere başvurdukları faaliyetler olarak tanımlanmaktadır. Son zamanlarda suç ekonomisine dair bu tanımları genişletmek; fail olarak uluslararası örgüt ve şirketleri, hükümet yetkililerini ve bürokratları eklemek; yasadışılığın yanına yasaları dolaydımlamak; faaliyetlere de nüfuz kullanmak suretiyle ekonomik birikim sağlamak gibi pek çok faktörü eklemek kaçınılmaz olmuştur. Bu bağlamda suç ekonomisi, kamu yararını ihlal eden, kamusal faydayı ve şeffaflığı gözetmeyen, belli bir birikim ve haksız kazancı getiri olarak sağlayan faaliyetleri kapsamaktadır.

Söz konusu birikim, kimi zaman yasal boşlukları kullanmak ve/veya dolaydımlamak, kimi zaman yasal müeyyideleri siyasi nüfuz yoluyla by pass etmek, kimi zaman ise bu nüfuzu bizatihi kazanç kapısı haline getirmek şeklinde ortaya çıkmaktadır. Türkiye’de son dönemde elektrik faturalarının fahiş miktarlara ulaşmasının temeline baktığımızda, bu ekonomi biçiminin sonuçlarını görmek mümkündür. Kamusal hizmet olması gereken elektrik üretim ve dağıtımı özelleştirilmiş, özelleştirmeler de adı sıklıkla iktidarla anılan şirketlere verilmiştir.

Suç ekonomisine işaret eden çok sayıda olay, Türkiye kamuoyunu meşgul etmektedir. Türkiye toplumu, işsizlik ve enflasyonun çift hanelerde kalıcılaştığı, azınlık bir zümrenin çeşitli yöntemlerle büyük bir servet birikimi yaptığı, yoksulluğun tarihte görülmediği kadar derinleştiği günlere tanık olmaktadır. Bu tanıklık içerisinde ortaya çıkan çoğu haksız ve dolaylı kazanç suç ekonomisinin konusu edilmek durumundadır. Bu kapsamda Türkiye toplumunda infial yaratan çok sayıda suç ekonomisi unsuru ortaya çıkmaya devam etmektedir.

Bu unsur ve olayların tümünü saymak mümkün olmasa da, birkaç güncel gelişmeyi aktarmak gerekirse:

- 2018 yılının Ağustos ayında Halkbank tarafından satılan ucuz dövizlerle ilgili kamuoyunu tatmin edici bir açıklamanın yapılmaması ve olayın üstünün örtülmesi,
- 2021 yılının Aralık ayında Merkez Bankası tarafından döviz düşürmek için piyasaya yapılan müdahalelerden önce ve sonra belli bir miktarın üstünde döviz alım-satımı yapanların, muhalefetin ve toplumun taleplerine rağmen açıklanmaması,
- Merkez Bankası’nın faiz kararından bir gün önce Hazine ve Maliye Bakanı’nın kardeşinin Banka’nın faiz kararını açıklaması ve bu husustaki olası kazançların araştırılmaması,

- Hükümetin sözcülüğünü üstlenen yayın kuruluşlarının kamu bankalarından aldığı kredilerin akıbetinin açık ve şeffaf şekilde paylaşılmaması,
- 20 Aralık 2021 tarihinde açıklanan kur garantili mevduat uygulamasından önce ve sonraki döviz dalgalanmalarından faydalananların açıklanmaması,
- Vergi cennetlerine aktarılan sermayenin ve sahiplerinin açıklanmaması,
- Bir Bakanın sigorta şirketindeki orantısız iş ve kar artışının araştırılmaması,
- Bir Bakanın, kendi bakanlığına fahiş fiyatla dezenfektan satmasının üstünün örtülmesi,
- Bütçeden yandaşlara sağlanan 335 milyar TL'lik vergi istisna ve indirimlerinin dağılımları, gerekçeleri ve gerçekleşme sonuçlarının açıklanmaması,
- Mevzuata aykırı şekilde yapılan ısmarlama ihalelerden sağlanan kazançların gerekçelerinin kamuoyu ile paylaşılmaması,
- Kayyımlar başta olmak üzere bürokratların, siyasi iktidardan destek alarak yaptıkları usulsüzlük, israf ve haksız kazançlarla ilgili Sayıştay bulguları olmasına rağmen, tek bir soruşturma açılmaması gibi çok azı sayılabilen bu olaylar, Türkiye'de suç ekonomisinin büyük bir servet ve gelir aktarımına neden olduğunu göstermektedir.

Fabrikadaki işçi ve emekçilerin, tarladaki mevsimlik işçilerin ve çiftçilerin, emeklilerin, gençlerin, kadınların haklarının adeta gasp edilerek oluşan haksız kazançlara dayanan suç ekonomisi, Türkiye'deki ekonomik krizin hem başat sebeplerini hem de sonuçlarını oluşturmaktadır.

Bu kapsamda, yargının akıllara zarar verir şekilde siyasi iktidarın etkisi altında olduğu günümüz Türkiye'sinde, suç ekonomisinin araştırılması, haksız kazançların önüne geçilmesi ve ortaya çıkardığı mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasını talep ediyorum.